

נתוני אחזקות בניירות ערך

ורד תייר

מבוא

נייר עבודה זה מתאר את נתוני האחזקות בניירות ערך של תושבי ישראל ושל תושבי-חוץ שמשמשים את בנק ישראל לצורך ניתוח וקבלה של ההחלטות מדיניות.

מסד הנתונים מכיל נתונים חודשיים על האחזקות של תושבי ישראל ושל תושבי-חוץ בניירות ערך שמוחזקים באמצעות בנקים ובתי השקעות מקומיים. נתונים אלה מאפשרים ניתוח של הפעילות הפיננסית לפי מגזרים ומכשירים עיקריים ומגוון של פילוחים מעמיקים נוספים. כל אלה יוצגו בעבודה זו.

כמו כן מציג נייר העבודה את האופן שבו נתונים אלה תורמים לניתוח ולבחינה שעורך בנק ישראל באופן שוטף אחר התפתחויות וסיכונים בתחומי היציבות הפיננסית וגם את תרומתם בהפקת הסטטיסטיקה הפיננסית של מדינת ישראל.

1. רקע

אחד הלקחים העיקריים של המשבר הפיננסי העולמי שאירע בשנת 2008 הוא החשיבות של קבלת החלטות בתחום הניטור והתמיכה ביציבות הפיננסית על בסיס ניתוח של מידע פרטני אודות המערכת הפיננסית ולא להסתפק עוד בניתוח של מידע מצרפי. כתוצאה מכך הקימו בנקים מרכזיים ובתוכם בנק ישראל מאגרי נתונים פיננסיים פרטניים ובכללם מאגרי נתונים על אחזקות בניירות ערך.

כזכור, עד ערב המשבר הפיננסי נשענו קובעי המדיניות ורשויות הפיקוח הפיננסי ובכללם הבנקים המרכזיים, על מידע מצרפי שלא אפשר לקבל תמונה בהירה דיה של ההתפתחויות ושל הסיכונים הפיננסיים שהפכו למורכבים, מתוחכמים ומסובכים יותר, לעיתים ברמה הגלובלית. על כן התקשו קובעי המדיניות ורשויות הפיקוח לזהות על סמך המידע שהיה ברשותם מי הם השחקנים, אילו מכשירי ההשקעה הם מחזיקים, מה הם הסיכונים שהם חשופים אליהם, אילו מגזרים חשופים למנפיק מסוים וכן שאלות חשובות רבות אחרות. לאור המצב הזה התקשו רשויות הפיקוח לזהות מבעוד מועד סימנים מוקדמים שבישרו את המשבר.

בנק ישראל, כמו בנקים מרכזיים רבים אחרים (ביניהם של יפן ושל מדינות האיחוד המוניטרי האירופאי¹), רואה גם הוא חשיבות בניתוח מידע על אחזקות בניירות ערך כחלק מתשתית המידע שנדרש במסגרת התמיכה ביציבות הפיננסית של המשק ובכלל קבלת החלטות לגבי מדיניות.

נתונים אלה מאפשרים את ניתוח החשיפות למכשירים ולמנפיקים השונים של מגזרים במשק, כגון של מגזר משקי הבית ושל המגזר העסקי וכן הפקה של החשבונות הפיננסיים של המשק. כמו כן ניתן לפתח על בסיס הנתונים האלה מגוון רחב של מדדים פיננסיים חדשים שמאפשרים הבנה טובה יותר של ההתפתחויות ושל הסיכונים בתחום הפיננסי ובכלל זה את מפת החשיפות.

לפיכך תורמים נתונים אלה תרומה חשובה בזמן משבר לקבלת החלטות של מדיניות, במיוחד בזמנים של עלייה משמעותית בסיכונים הפיננסיים.

2. תיאור בסיס הנתונים

בסיס הנתונים על אחזקות בניירות ערך כולל את נתוני האחזקות של תושבי-חוץ בניירות ערך שנסחרים בישראל ואת נתוני האחזקות של תושבי ישראל בניירות ערך שנסחרים בישראל ובחו"ל². הנתונים הם בתדירות חודשית ומקור הנתונים הוא מתווכים פיננסיים, בנקים ובתי השקעות מקומיים.

נתונים אלה משמשים כמקור מידע לפעילות הפיננסית של המשק מול חו"ל ולפעילות של המשקיעים בניירות ערך שנסחרים בבורסה בתל אביב.

¹ בשנת 2012 הוציא הבנק המרכזי האירופי, ה-ECB, צו Regulation ECB/2012/24 שמחייב קבוצות אירופיות מתאימות והקים את מאגר הנתונים Securities Holdings Statistics (SHS).

² למעט אחזקות בניירות ערך של תושבי ישראל שמוחזקים למשמרת על ידי מתווכים פיננסיים בחו"ל.

2.1 ממדים מרכזיים לניתוח הנתונים

מסד הנתונים משלב את המידע לכדי ארבעה ממדים עיקריים שמסייעים לבנק ישראל לאפיין ולנתח את הפעילות הפיננסית:

- מידע על נייר הערך (לדוגמה: סוג נייר ערך; תאריך פירעון);
- מידע על המחזיק בנייר הערך (לדוגמה: מגזר; תושבות);
- מידע על המנפיק של נייר הערך (מגזר; תושבות);
- מידע על שווי האחזקה בנייר הערך (כמות; שווי).

המידע שמתקבל מאפשר לנו להתמקד במגזרים העיקריים או במנפיקים השונים וגם להציג את הקשרים בין מגזר מחזיק למגזר מנפיק (from-whom-to-whom basis).

לוח 1 מראה את שווי מניות הבורסה בתל אביב שמוחזק על ידי תושבי ישראל ותושבי-חוץ בסוף דצמבר 2023 בחלוקה למגזרים עיקריים ומראה את הקשר בין מחזיקים למנפיקים.

ניתן לראות כי סך האחזקות של תושבי ישראל ושל תושבי-חוץ בבורסה מסתכמים לכ-805 מיליארד ש"ח. מתוכם משקי הבית מחזיקים כ-83 מיליארד ש"ח, כאשר 82 מיליארד ש"ח הם במניות של חברות ישראליות.

לוח 1: שווי מניות הבורסה הנסחרות בתל אביב לפי תושבות מחזיק ומנפיק, 31.12.23, מיליארדי ש"ח

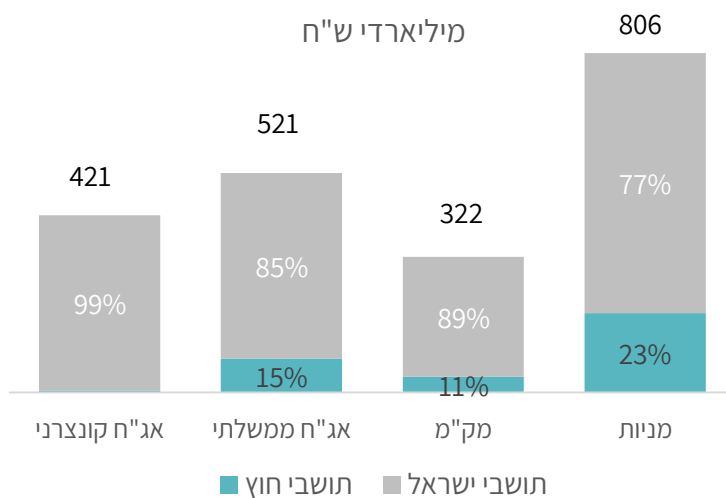
		תושבות מחזיק						תושבי חוץ	סה"כ
מחזיקים	מנפיקים	תושבי ישראל ¹							
		מוסדיים וביטוח	בנקים	משקי בית	מגזר עסקי	קרנות נאמנות			
תושבות מנפיק	תושבי ישראל	214	1	82	239	71	184	791	
	תושבי חוץ	5	0	1	2	3	4	15	
	סה"כ	219	1	83	242	73	188	806	
								¹ מגזרים עיקריים	

לקשרים בין מחזיקים בניירות ערך למנפיקים של ניירות ערך שמוצגים בלוח לעיל, יש שימושים רבים, כגון ניתוח סיכונים במערכת הפיננסית. הקשר בין מחזיק למנפיק במכשירי חוב מאפשר לבחון את מקורות המימון של מגזר מסוים.

המידע הפרטני הזה מאפשר לנו להפיק מידע סטטיסטי לפי ממדים שונים וגם את היכולת לתחקר את המידע באופן מעמיק על בסיס מידע פרטני איכותי. להלן דוגמה לתחקור לעומק של מידע מסוג זה:

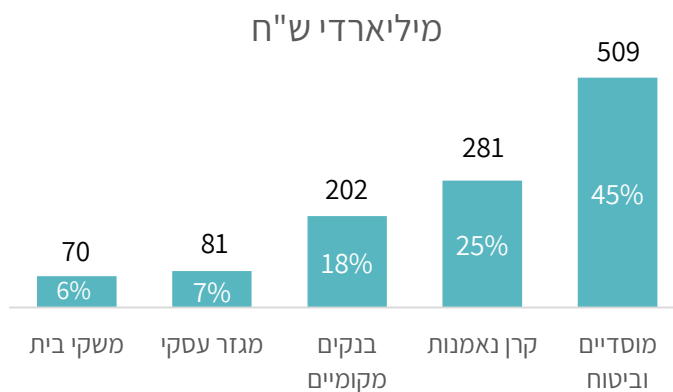
תרשים 1 מציג את ההתפלגות של אחזקות ניירות הערך בבורסה בתל אביב לפי מספר ממדים של המערכת – סוג נייר הערך והתושבות של מחזיק. מהתרשים עולה כי בסוף שנת 2023 מחזיקים תושבי-חוץ בכ-23% משווי האחזקות במניות הבורסה בתל אביב וכ-15% משווי האחזקות באג"ח ממשלתיות.

תרשים 1: אחזקות בבורסה לני"ע בתל אביב לפי סוג נייר הערך ותושבות מחזיק, 31.12.23

תושבי ישראל מחזיקים בסוף דצמבר 2023 יתרה גדולה של אגרות חוב. נעמיק את הבדיקה ונפלא את האחזקות באג"ח לפי המגזר של המחזיק:

תרשים 2: אחזקות תושבי ישראל באג"ח ממשלתי, תאגידי ומק"מ שנסחר בישראל לפי מגזר מחזיק, 31.12.2023

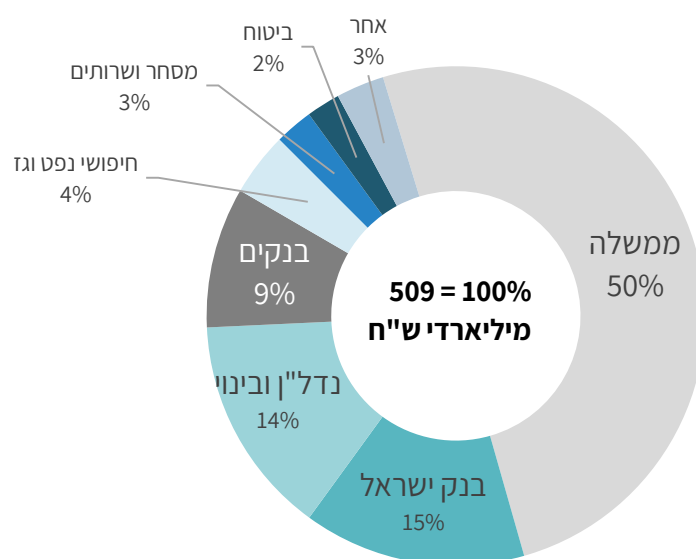

מהתרשים ניתן לראות כי הגופים המוסדיים³ מחזיקים כמחצית מאגרות החוב והמק"מ בישראל. מסיבה זו חשוב לבדוק את מידת חשיפתם למגזר מסוים ולפלא את אחזקותיהם לפי הסיווג הענפי של המנפיק בבורסה בתל אביב: סיווג הגוף שהנפיק את נייר הערך.

³ חברות ביטוח, קרנות פנסיה, קופות גמל וקרנות השתלמות.

מתרשים 3 עולה כי מחצית מתיק האג"ח בישראל של הגופים המוסדיים בסוף דצמבר 2023 מורכב מאגרות חוב שהונפקו על ידי ממשלת ישראל. אחזקות דומיננטיות נוספות של הגופים המוסדיים הן באגרות חוב מענפי הנדל"ן והבינוי (14%), אגרות חוב שהונפקו על ידי ענף הבנקאות (9%) ומק"מ שהונפק על ידי בנק ישראל (15%).

תרשים 3: אחזקות הגופים המוסדיים באג"ח ממשלתי, אג"ח חברות ומק"מ בתל אביב לפי סיווג ענפי של מנפיקים בבורסה, 31.12.2023

2.2 אומדן יתרות וזרמים

על מנת להפיק מידע בעל ערך נדרש לבצע גם עיבודים ואומדנים, חלקם פשוטים וחלקם מורכבים יותר. אחד הנתונים המעניינים שמופקים מנתוני האחזקות בניירות ערך הוא התפתחות היתרות והזרמים של המחזיקים בניירות ערך לתקופה מסוימת.

היות והמידע שמצוי במסד הנתונים הוא יתרות לסופי חודשים, נעשים חישובי אומדנים על פי מתודולוגיה בין-לאומית לאמידה של המידע⁴, כאשר:

יתרות (Positions) – מתייחסות לסך האחזקות בנייר הערך בנקודת זמן.

זרמים (Flows) – מתייחסים לשינויים כלכליים שמסבירים את השינוי ביתרת האחזקות של המחזיקים בין שתי נקודות זמן. הזרמים מורכבים מתנועות (transactions) ושינויים אחרים (Other economic flows), כמו שינויי מחיר ושער חליפין ושינויים שנובעים מסיווג שונה או מחיקה של נייר הערך.

⁴ להרחבה ראו מדריך של קרן המטבע הבין-לאומית.

[Balance of Payments and International Investment Position Manual](#)

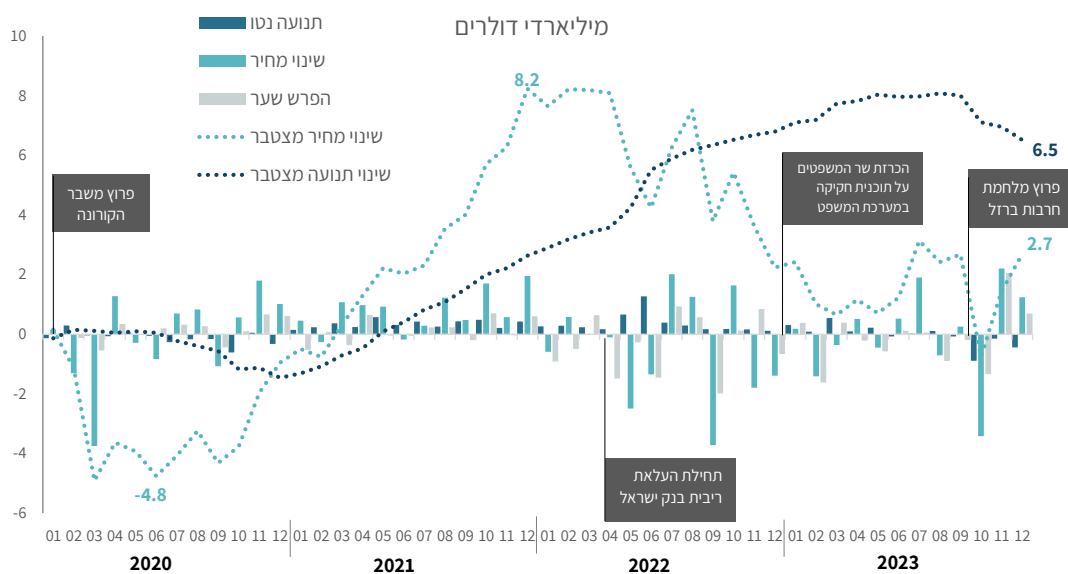
אמידה של התנועות, הפרשי מחירים והפרשי שערים מחושבים על יתרות ומבטאים את ההנחה שהשינויים התרחשו לאורך התקופה ולא בסופה.

תרשים 4 מראה את הגורמים לשינוי ביתרת תיק המניות וקרנות הנאמנות של תושבי-חוץ בבורסה בתל אביב מתחילת משבר הקורונה (2020) ועד לשנים 2022-2023, שאופיינו באי-ודאות של המשק המקומי. מהתרשים עולה שבשנים 2020-2023 הושפע שווי תיק ני"ע של תושבי-חוץ בבורסה בתל אביב רבות משינויי המחירים של המניות בבורסה בתל אביב; ירידות מחירים חדות עם פרוץ משבר הקורונה בתחילת שנת 2020, קוזזו עם עליות מחירים בהמשך, מה שהגדיל בשנים 2020-2021 את שווי התיק במצטבר בסכום של כ-8.2 מיליארד דולר.

ירידות מחירים שהתחילו בשנת 2022, על רקע השפעות החקיקה בנושאי מערכת המשפט, השינוי בסביבת הריבית בארץ ובעולם ובהמשך מלחמת "חרבות ברזל" בסוף שנת 2023, הקטינו בשנים 2022-2023 את שווי התיק בסכום מצטבר של כ-5.5 מיליארד דולר.

עוד ניתן לראות כי למרות אי-הוודאות בתקופה ושינויי המחירים בבורסה בתל אביב במהלכה, רכשו תושבי-חוץ נטו מניות וסך התנועה המצטברת של תושבי-חוץ בשנים אלה הסתכמה לכ-6.5 מיליארד דולר.

תרשים 4: הגורמים לשינוי ביתרת תיק המניות וקרנות הנאמנות של תושבי-חוץ⁵

⁵ אחזקות פיננסיות, עד אחזקה של 5% בנייר ערך בודד.

3. חיבור למסדי נתונים והעשרת המידע

המידע על אחזקות בניירות ערך מועשר על ידי מסדי נתונים אחרים שמנוהלים בבנק ישראל באמצעות מזהה משותף כגון מספר נייר הערך. החיבור למסדי הנתונים מרחיב ומשלים את המידע המדווח ומאפשר שלמות, חד-ערכיות וסיווג עקבי של המכשירים והמגזרים.

חיבור נתוני האחזקות בניירות ערך למסדי נתונים אחרים, מאפשר להפיק פילוחים שונים, הן על צד המחזיק והן על צד המנפיק, כמו שווי האחזקות של המגזר הפיננסי באגרות חוב שהונפקו על ידי הממשלה.

ניתן לסווג את מגזר המחזיק של תושבי ישראל או לסווג מגזר מנפיק על ידי:

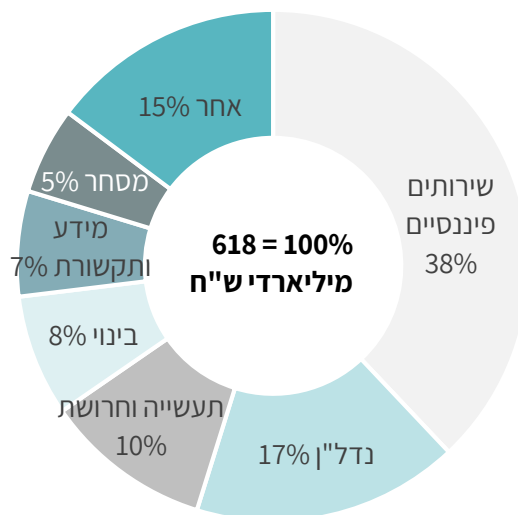
- סיווג ענפי של הבורסה לניירות ערך בתל אביב⁶ (ראו תרשים 3);

- סיווג מגזרי/ענפי של הלמ"ס⁷ בהתאם לכללי החשבונאות הלאומית (SNA-system of national accounting).

בתרשים 5 מוצגת התפלגות האחזקות של תושבי ישראל במניות שנסחרות בבורסה בתל אביב לפי הפילוח הענפי של הלמ"ס.

ניתן לראות כי בסוף דצמבר 2023 האחזקה הדומיננטית של תושבי ישראל היא במניות מענף השירותים הפיננסיים (38%).

תרשים 5: פילוח אחזקות תושבי ישראל במניות בבורסה בתל אביב לפי סיווג מנפיק של ענפי הלמ"ס⁸, 31.12.2023

⁶ https://info.tase.co.il/Heb/listings_ipo/sector_classification/Pages/sector_classification.aspx

⁷ אתר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

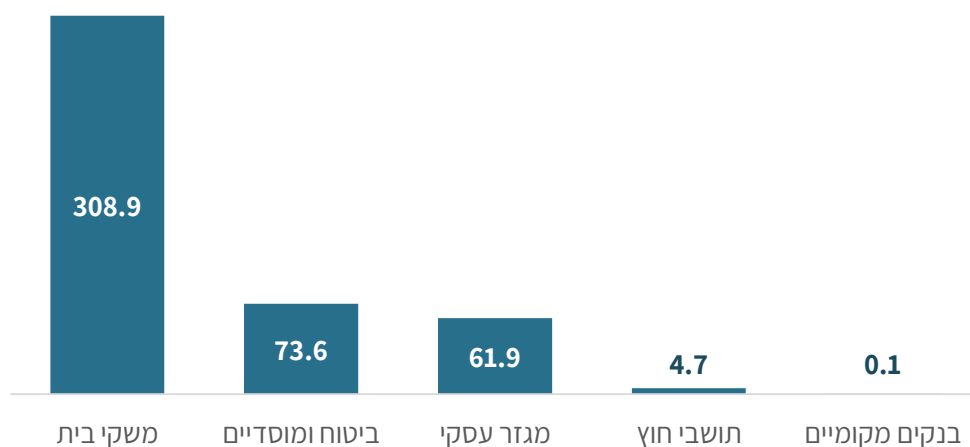
⁸ בתרשים זה לא נכללו מניות עם ענף לא מסווג.

תרשים 6 מראה את האחזקות בקרנות נאמנות לפי מגזרים. כפי שציפינו לראות, המחזיקים העיקריים בקרנות נאמנות בארץ הם משקי הבית, שמחזיקים בקרנות נאמנות בארץ בסוף שנת 2023 308.9 מיליארד ש"ח.

תרשים 6: אחזקות בקרנות נאמנות בישראל לפי מגזר מחזיק,

31.12.2023

במיליארדי ש"ח

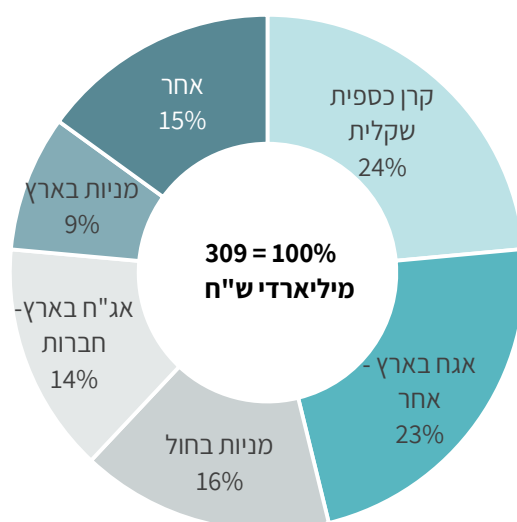

חיבור נתוני האחזקות בניירות ערך לנתוני קרנות נאמנות מאפשר לפלח את האחזקות של משקי הבית לפי מאפייני הקרן.

תרשים 7 מציג פילוח אחזקות של משקי הבית בקרנות נאמנות לפי קבוצת השקעה⁹. ניתן לראות כי בסוף דצמבר 2023 מתרכזות ההשקעות של משקי הבית דרך קרנות נאמנות באגרות חוב בארץ (37%) ובקרנות כספיות (24%).

תרשים 7: אחזקות משקי הבית תושבי ישראל בקרנות נאמנות בבורסה בתל אביב לפי קבוצת השקעה,

31.12.2023

⁹ קבוצת השקעה בהתאם לחוק השקעות משותפות בנאמנות

4. חשיבות הנתונים

המידע שנגזר מנתוני האחזקות בניירות ערך נועד לתמוך בתהליכי קבלת החלטות בבנק ישראל, כגון המדיניות המוניטרית והתמיכה ביציבות הפיננסית של המשק, שהן שתיים ממטרותיו החשובות של הבנק על פי חוק ובהפקת הסטטיסטיקה הפיננסית של כלכלת ישראל. מהמידע הזה המופק מידע מצרפי שמתפרסם לציבור ומדווח כמתחייב למוסדות הבין-לאומיים, כדוגמת קרן המטבע הבין-לאומית. בין יתר שימושי המידע בנתונים ניתן לציין את:

א. תמיכה ביציבות הפיננסית של המשק הישראלי

אחד הלקחים המרכזיים מהמשבר הפיננסי העולמי של שנת 2008 הוא כי על הבנקים המרכזיים ורשויות הפיקוח לבסס את החלטותיהם על ניתוח מידע פרטני, שיאפשר הבנה טובה, מלאה ומפורטת של ההתפתחויות ושל הסיכונים הפיננסיים של המשק וזאת כחלק מגיבוש המדיניות המקרו יציבותית. כחלק מתפיסה זו, למידע פרטני לגבי אחזקות בניירות ערך יש ערך רב לצורכי המעקב אחר היציבות הפיננסית ולעריכת מחקרים שתומכים במדיניות.

מידע פרטני תורם למדיניות של יציבות פיננסית במציאות של שווקים פיננסיים מורכבים, מתוחכמים ומשולבים אלה באלה מכמה היבטים: (1) הבנת הסיכונים, הקשרים והדינמיקה במערכת הפיננסית; (2) יכולת לנתח באופן ייחודי עסקות וקשרים בין עסקות; (3) גמישות בניתוח של תרחישים שונים; (4) יכולת לנתח גופים מהמגזר הפיננסי ומהמגזר העסקי הלא-פיננסי.

כך מאפשרים הנתונים לבחון את הקישוריות בין כלל המשקיעים השונים, שנוצרת כתוצאה מאחזקות משותפות באותו נייר ערך ומאחזקות של אותו משקיע בכמה ניירות ערך. זאת ועוד, ניתן לחבר את הנתונים עם מסדי נתונים אחרים, כדי לקבל תמונה מקיפה ורחבה לגבי הסיכונים שעומדים בפני השחקנים במשק וליצר תמונה אינטגרטיבית של הנכסים ושל ההתחייבויות.

בעת משבר ו/או אי-ודאות בשווקים, מתחדדת במיוחד הכורח ביכולת לנתח סיכונים ומגמות באחזקות של מגזר מסוים ושל מכשיר ייחודי ולהתאים את המדיניות של בנק ישראל בהתאם לכך.

דוגמה לכך היא ניתוח מידע מהנתונים שפרסם בנק ישראל לציבור על ההתנהגות של תושבי-חוץ עם פרוץ משבר הקורונה והשפעתה על הבורסה הישראלית: "השקעות תושבי-חוץ בבורסה בתל אביב בזמן המשבר"¹⁰.

ב. קבלת החלטות בנושאי מדיניות

איסוף וניתוח של המידע מאפשר לחקור השפעה של צעדי מדיניות מקרו יציבותיים על תיק הנכסים של הציבור. המידע מסייע לקובעי המדיניות לבחון תופעות ייחודיות וליישם צעדים יעילים שמוותאמים למאפיינים הייחודיים של מגזרים שונים שפועלים בשוק על מנת לתמוך במדיניות הפיננסית של המשק. כך לדוגמה, שינוי במדיניות המוניטרית שצפוי להשפיע על השווי של ניירות ערך מסוימים, ישפיע בצורה שונה על הפרטים במשק בהתאם לאחזקותיהם בניירות ערך אלה.

על בסיס המידע הפרטני שמצוי במסד הנתונים ועיבודים למצרפים שונים, נעשים ניתוחים ומחקרים שקשורים: למאפיינים; להתנהגות; לפעילות הפיננסית של מגזרים; מחקרים שמתייחסים למידע, כגון מאפייני משקי הבית לעומת הגופים המוסדיים; אחזקות של מגזרים שונים במכשירי חוב לפי טווחי פירעון; וכדומה.

¹⁰ [השקעות תושבי-חוץ בבורסה בתל אביב בזמן המשבר](#).

דוגמה לניתוח מידע מנתונים של אחזקות בניירות ערך ניתן לראות בתיבה ד'2- "השקעות משקי הבית בניירות ערך" בפרק ד' של דוח בנק ישראל לשנת 2021¹¹ על התנהגותם הפיננסית של משקי הבית בתקופת הקורונה.

ג. הפקת הסטטיסטיקה הפיננסית של מדינת ישראל

נתוני אחזקות בניירות ערך נחוצים להפקת הסטטיסטיקה הפיננסית על פי אמות המידה הבין-לאומיות שנקבעות על ידי הארגונים הבין-לאומיים, כגון קרן המטבע הבין-לאומית.

כך למשל, נתונים על ניירות הערך נחוצים על מנת לעמוד בדרישות של קרן המטבע הבין-לאומית בהתאם לתקן מיוחד להפצת מידע SDDS+ (Special Data Dissemination Standard)¹². במסגרת תכנית ה- SDDS+ התחייבה מדינת ישראל לספק ל קרן המטבע הבין-לאומית, ה-IMF, מטריצה מפורטת של אחזקות באגרות חוב לפי מגזרים ומנפיקים (Whom to whom).

בין התוצרים הבין-לאומיים המרכזיים שנתוני האחזקות בניירות ערך משרת אותם ישירות הם:

- מצבת הנכסים וההתחייבויות של המשק מול חו"ל (IIP- International Investment Position) והחוב החיצוני של המשק.¹³

- מצבת תיק ני"ע למסחר של ישראל מול חו"ל בחלוקה למדינות, למגזרים ולמטבע.

(CPIS - Coordinated Portfolio Investment Survey¹⁴)

4.1 הדגמת התועלת בנתונים באמצעות תוצרים נבחרים

הנתונים מאפשרים לנו לתחקר את התנועות של המשקיעים ובפרט לפי מגזרים עיקריים, כמו מגזר משקי הבית, המגזר העסקי והמגזר הפיננסי ולהפיק מידע על שווי האחזקות של מגזר מסוים במכשיר השקעה ייחודי סוגיה זו חשובה כדי להבין את ההתנהגות של המשקיעים בעתות שגרה ובשעת משבר.

להלן דוגמאות לתחקור לעומק של מידע מסוג זה:

במהלך שנת 2022, כאשר בנק ישראל החל להעלות את הריבית,¹⁵ עלתה השאלה האם משקי הבית משתמשים לצד הפיקדונות במגוון מכשירי השקעה פיננסיים אחרים.

השקעה במק"מ ובקרנות נאמנות כספיות יכולה להוות מוצר תחליפי לפיקדונות בבנקים ועל כן חשוב לבחון האם משקי הבית הגדילו את השקעתם במוצרים אלה.

תרשים 8 מפרט את יתרת האחזקות של משקי הבית בקרנות כספיות שקליות ויתרת האחזקות של משקי הבית במק"מ.

ניתן לראות כי במהלך השנים 2022-2023, במקביל לעליית הריבית, חל גידול משמעותי בשווי של יתרת האחזקות של משקי הבית בקרנות כספיות שקליות ונרשם גידול ניכר ביתרת המק"מ של משקי הבית - מיתרה אפסית ליתרה של כ-10 מיליארד ש"ח בסוף 2023.

¹¹ [./https://boi.org.il/publications/regularpublications/boi-reports/d2021](https://boi.org.il/publications/regularpublications/boi-reports/d2021)

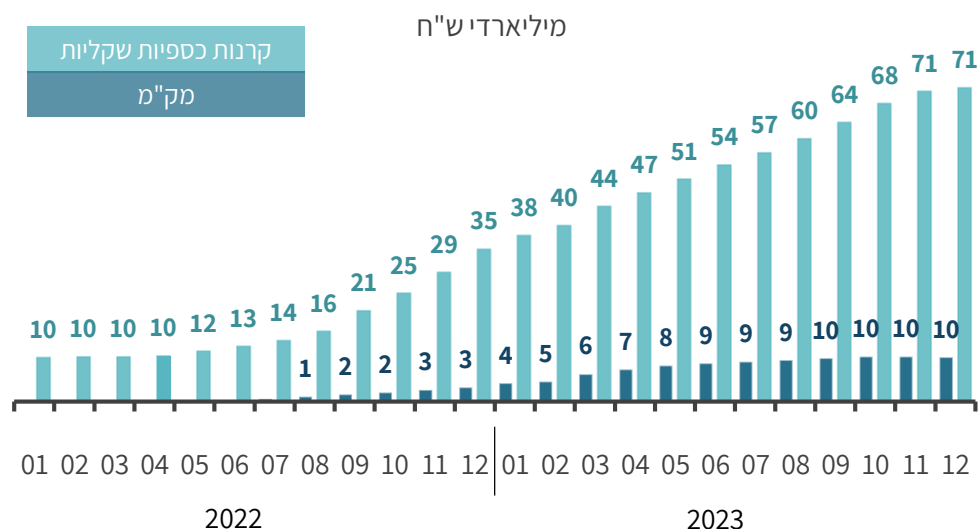
¹² <https://dsbb.imf.org/sdds-plus>

¹³ <https://www.boi.org.il/roles/statistics/external-sector/israel-s-assets-and-liabilities-vis-a-vis-abroad/#mainContent>

¹⁴ <https://data.imf.org/CPIS>

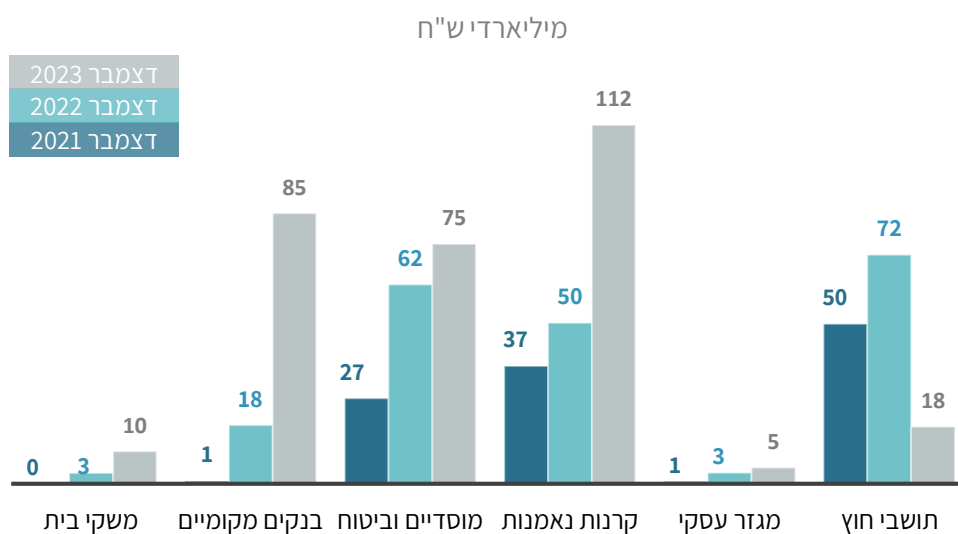
¹⁵ בתחילת שנת 2022 עמדה ריבית בנק ישראל על 0.1%; בסוף שנת 2023 עומדת ריבית בנק ישראל על 4.75%.

תרשים 8: יתרת משקי הבית במק"מ ובקרנות כספיות שקליות

התרשים הבא מתייחס לכלל האחזקות של המגזרים השונים במק"מ ומראה שרוב המגזרים הגדילו את יתרת המק"מ שלהם בשנים 2022-2023 באופן משמעותי, במקביל להנפקה משמעותית של מק"מ על ידי בנק ישראל.

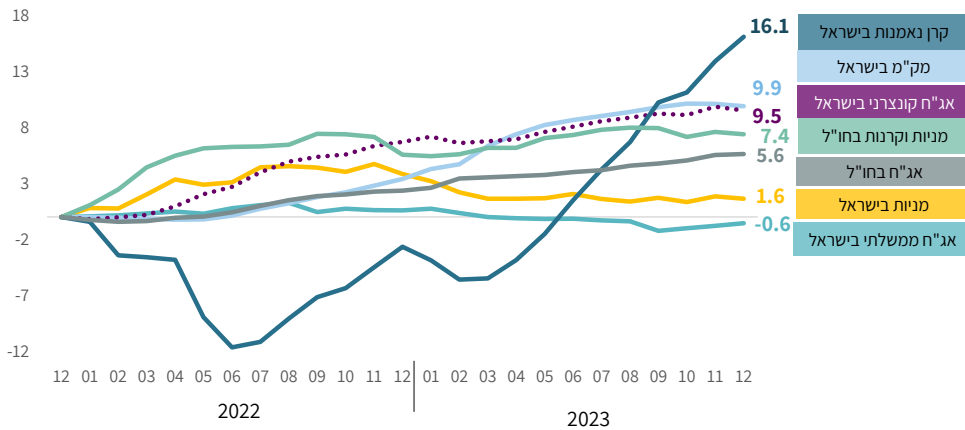
תרשים 9: התפלגות האחזקות במק"מ לפי מגזרים עיקריים¹⁶

בתקופות של אי-ודאות, כמו בשנים 2022-2023 (גל ההאטה העולמית, הריבית הגבוהה, השפעות החקיקה בנושאי מערכת המשפט על השווקים הפיננסיים, מלחמת "חרבות ברזל" והלחימה בצפון הארץ), יש ערך רב למעקב אחר המגזרים השונים ולניתוח של ההתפתחויות בהם. התרשימים הבאים מציגים את ההשקעות המצטברות של המגזרים העיקריים בשנים 2022-2023 בניירות ערך שנסחרים בארץ ובחו"ל לפי מכשיר:

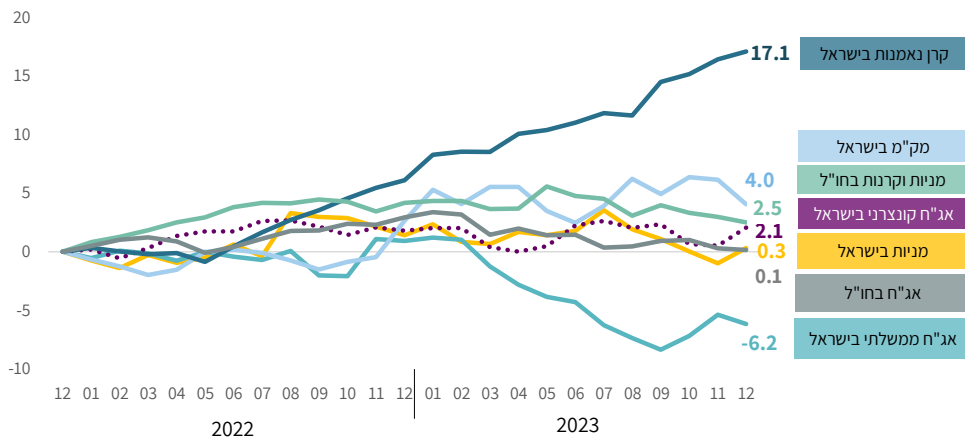
¹⁶ נערך אומדן בחלק מהסקטורים על מנת לתקן עסקאות ריפו שדווחו ע"י שני הצדדים

תרשים 10: השקעות מצטברות של **משקי הבית** בני"ע שנסחרים בארץ ובחו"ל, לפי מכשיר, 2022-2023, מיליארדי ש"ח

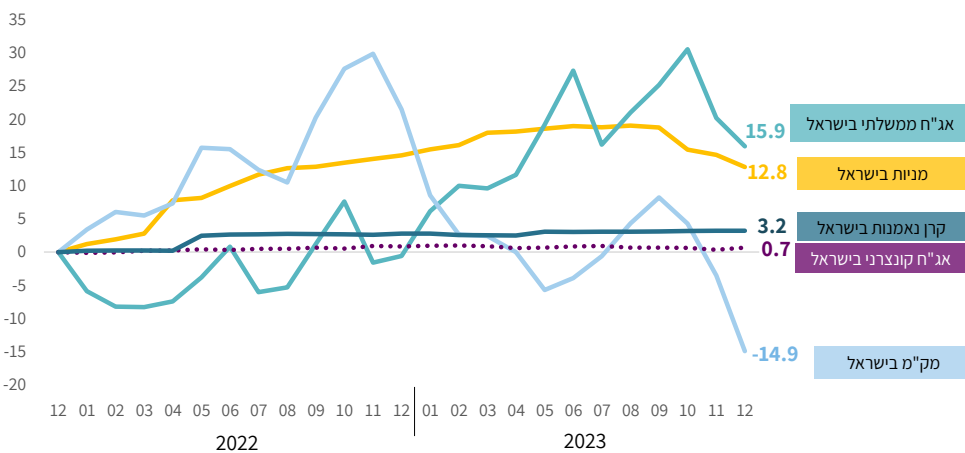
בתרשים 10 בולטת ההשקעה של משקי הבית בקרנות נאמנות בישראל בשנת 2023 בהשוואה למימושים נטו בשנה הקודמת. בנוסף המשיכו משקי הבית לרכוש מק"מ ואג"ח חברות בישראל ובחו"ל, בדומה לשנת 2022.

תרשים 11: השקעות מצטברות של **המגזר העסקי** בני"ע שנסחרים בארץ ובחו"ל, לפי מכשיר, 2022-2023, מיליארדי ש"ח

התנהגות דומה אפיינה את המגזר העסקי (תרשים 11), שהשקיע 17.1 מיליארד ש"ח בקרנות נאמנות בישראל בשנים 2022-2023, אך מימש 6.2 מיליארד ש"ח באג"ח ממשלתי בישראל.

תרשים 12: השקעות מצטברות של **תושבי-חוץ** בני"ע שנסחרים בארץ ובחו"ל, לפי מכשיר, 2022-2023, מיליארדי ש"ח

מנגד השקיעו תושבי-חוץ (תרשים 12) באופן משמעותי באג"ח ממשלתי בארץ ובמניות בארץ, 12.8-15.9 מיליארד ש"ח, בהתאמה. עוד עולה מהנתונים שפעילות של תושבי-חוץ במק"מ ובאג"ח ממשלתי לא הייתה אחידה לאורך התקופה. מאוקטובר 2023, עם פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", ממשו תושבי-חוץ נטו אג"ח ממשלתי ומק"מ.

6. סיכום

נייר עבודה זה הדגים את השימוש בנתוני אחזקות בניירות ערך בהתאם למגמה בקרב הבנקים המרכזיים במדינות המתקדמות, כלקח מהמשבר הפיננסי של שנת 2008 ואמות המידה המקובלות לגבי הסטטיסטיקה הפיננסית. בכך מהווה המידע שנגזר מהנתונים תשתית חשובה נוספת במסגרת הניתוח וקבלת ההחלטות בבנק ישראל, לצורך מילוי תפקידיו ולצורך קביעת המדיניות.

מסד הנתונים מסייע באופן משמעותי לסגור פערי נתונים שהיו קיימים בעבר על אחזקות בניירות ערך ומשפר את המידע הזמין שנחוץ לצורכי היציבות הפיננסית ולקובעי המדיניות בבנק ישראל.

ניתן להשתמש בנתונים לניתוח אחזקות בסוגים שונים של ניירות ערך או כאלה שהונפקו על ידי מגזר מסוים ולעמוד על ההבדלים בפרופיל ההשקעה של מגזרים שונים.